

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН КИІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
(КИІВСЬКА МІСЬКА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ)

**ЗАКЛАД ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
«КИІВСЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ №3»**

**Електронний посібник практичних занять
з дисципліни «Педіатрія з основами неонатології та основами
медсестринського процесу»**

Підготувала викладач
ЦК професійної і практичної підготовки
педіатрії, акушерства та гінекології Ю.В.Чернявська

Тематичний план практичних занять:

Курс 2 Семестр 3

1. АФО дитячого віку
2. Періоди дитячого віку. Нервово-психічний і фізичний розвиток дитини
3. АФО новонародженого та догляд за ним
4. АФО недоношеної дитини та догляд за нею
5. Вигодовування грудної дитини та харчування дітей старшого віку
6. Методи розрахунку добової і разової потреби в їжі
7. Захворювання новонароджених. Пологові травми. Асфіксія новонароджених гемолітична хвороба новонароджених
8. Хвороби новонароджених дітей. Захворювання шкіри і пупкової ранки. Сепсис новонароджених.

Курс 2 Семестр 4

1. Гіповітамінози. Рахіт. Гіпервітаміноз Д
2. Спазмofilія. Аномалії конституції
3. Гострі розлади травлення у дітей раннього віку
4. Розлади харчування у дітей раннього віку
5. Захворювання органів травлення
6. Стomatити. Гельмінтози
7. Захворювання органів дихання. Риніт. Отит. Ангіни. Хронічний тонзиліт. Стенозуючий ларинготрахеїт
8. Захворювання органів дихання. Бронхіти. Пневмонії. Бронхіальна астма
9. Захворювання серцево-судинної системи

Курс 3 Семестр 5

1. Захворювання системи крові
2. Захворювання ендокринної системи
3. Захворювання нирок і сечових шляхів
4. Невідкладні стани в педіатрії. Гостра судинна недостатність. Гостра серцева недостатність. Гостра дихальна недостатність. Астматичний стан. Стенозуючий ларинготрахеїт. Спазмofilія. Ларингоспазм. Коми при цукровому діабеті
5. Невідкладні стани. в педіатрії. Токсикоз з ексікозом. Алергічний синдром. Гіпертермічний синдром. Судомний синдром. Коматозний синдром. Сторонні тіла в дихальних шляхах. Поняття про печінкову та ниркову недостатність

Курс 3 Семестр 6

1. Загальна характеристика інфекційного процесу у дітей. Туберкульоз
2. Крапельні бактеріальні інфекції
3. Крапельні вірусні інфекції. ВІЛ\СНІД
4. Кишкові інфекції. Вірусний гепатит. Поліомієліт
5. Календар щеплень

**Перелік практичних навичок
з дисципліни «Педіатрія з основами неонатології
та основами медсестринського процесу»**

№ п/п	Назва маніпуляції
1	Проведення антропометрії
2	Вимірювання температури тіла
3	Підрахунок частоти дихання та частоти серцевих скорочень
4	Вимірювання АТ
5	Гігієнічна ванна
6	Розрахунок маси та зросту у різні вікові періоди
7	Розрахунок маси тіла, зросту в різні вікові періоди
8	Ранковий туалет грудної дитини
9	Оброблення шкіри та слизових новонародженого
10	Обробка залишку пуповини та пупкової ранки
11	Первинний туалет новонародженого
12	Вакцинація новонароджених проти гепатиту В, туберкульозу
13	Користування кувезом. Дезинфекція кувезу
14	Догляд за недоношеною дитиною в кувезі
15	Годування дитини через зонд
16	Годування дитини з пляшечки, ложечки. Обробка сосок та пляшечок
17	Введення підгодовування
18	Введення догодовування
19	Проведення контрольного зважування
20	Методи розрахунку добової і разової потреби в їжі
21	Застосування міхура з льодом
22	Проведення штучної вентиляції легенів і закритого масажу серця
23	Оброблення шкіри у разі попрілостей
24	Оброблення пупкової ранки при омфаліті
25	Розведення антибіотиків, розрахунок доз
26	Проба на індивідуальну чутливість до антибіотиків
27	Розведення антибіотиків і підрахунок доз
28	Введення препаратів внутрішньом'язово
29	Введення препаратів підшкірно
30	Розрахунок доз вітаміну Д для профілактики і лікування рахіту

31	Лікувальна ванна для дітей з проявами рахіту
32	Допомога при ларингоспазмі
33	Допомога та догляд при алергічному діатезі
34	Ведення харчового щоденника для дітей з алергічним діатезом
35	Введення газовідвідної трубки
36	Допомога дитині під час блювання
37	Проведення оральної регідратації
38	Крапельне введення рідини
39	Промивання шлунку дитині
40	Постановкам очисної клізми і лікувальної клізм
41	Взяття випорожнень для бактеріологічного, копрологічного досліджень, на наявність яєць гельмінтів калу, зіскрібок на ентеробіоз
42	Оброблення слизової оболонки ротової порожнини при стоматитах різної етіології
43	Закапування крапель у вухо, очі, ніс
44	Постановка зігрівального компресу на вухо
45	Допомога та догляд за дитиною зі стенозуючим ларинготрахеїтом
46	Допомога та догляд за дитиною з бронхіальною астмою
47	Підрахунок випитої та виділеної рідини
48	Взяття крові для біохімічного аналізу
49	Взяття крові для аналізу на стерильність
50	Допомога під час проведення гемотрансфузії
51	Догляд за дитиною при кровотечах різної етіології
52	Розрахунок дози інсуліну. Правила його введення
53	Визначення цукру в сечі різними методами
54	Визначення толерантності до глюкози
55	Збирання мокротиння для виявлення мікобактерій туберкульозу
56	Постановка проби Манту
57	Проведення щеплення БЦЖ
58	Взяття мазків із носа та зіву на VL
59	Взяття матеріалу для бактеріологічного дослідження при кашлюку
60	Взяття змивів з носоглотки для вірусологічних досліджень
61	Техніка взяття мазка із зіву та носа для виявлення мікрофлори
62	Взяття крові для дослідження на ВІЛ/ СНІД
63	Календар щеплень
64	Загальні дії медичної сестри перед проведенням щеплення

65	Техніка проведення щеплення проти кашлюка, дифтерії, правця
66	Техніка проведення щеплення проти поліомієліту
67	Техніка проведення щеплення проти кору, краснухи, епідемічного паротиту
68	Оформлення медичної документації
69	Алгоритми надання невідкладної допомоги при:
	Харчовому отруєнні
	Судомному синдромі
	Алергічному синдромі
	Гіперглікемічній комі
	Гіпоглікемічній комі
	Гіпертермічному синдромі
	Кишковому токсикозі з ексикозом
	Гострій дихальній недостатності
	Серцевій недостатності (набряк легенів)
	Судинній недостатності (непритомність, колапс)
	Ларингоспазмі
	Стенозуючому ларинготрахеїті
	Нападі бронхіальної астми
	Кровотечах

Тема 1 «АФО дитячого віку»

Актуальність теми:

Організм дитини не залишається постійним впродовж життя, він безперервно знаходиться в процесі росту і послідовно, з певною закономірністю розвивається. Дитина проходить низку вікових перетворень, які називають періодами дитячого віку, кожний з них має свої закономірності з притаманними йому морфологічними, фізіологічними та психологічними

особливостями. Знання закономірностей росту і розвитку дитини дозволяє індивідуально підходити як до здорової, так і до хворої дитини, планувати оздоровчі та лікувальні заходи.

План заняття

1. Анатомо-фізіологічні особливості:

- Шкіра та підшкірна основа
- Кістково-м'язова система
- Органи дихання
- Органи кровообігу
- Кровотворна система
- Органи травлення
- Обмін речовин у дитячому віці
- Імунна система
- Ендокринна система
- Органи сечовиділення

Практичні навички до теми:

1	Проведення антропометрії
2	Вимірювання температури тіла
3	Підрахунок ЧД та ЧСС
4	Вимірювання АТ

Література:

1. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник, 2023 р., стор.59-65.

Тема 2 «Періоди дитячого віку. Нервово-психічний і фізичний розвиток дитини»

Актуальність теми:

Вивчення закономірностей фізичного та особливостей нервово-психічного і моторного розвитку дитини, характерних особливостей для кожного вікового періоду є необхідним для адекватної оцінки її загального розвитку та раннього виявлення відхилень з метою їх вчасного попередження та адекватного лікування. Знання особливостей режиму, догляду та виховання дітей у різні вікові періоди необхідні для забезпечення гармонійного розвитку психічної і моторної діяльності дитини.

План заняття.

I. Періоди дитячого віку.

- Гестаційний період:
 - фаза ембріонального розвитку. Ембріопатії
 - фаза плацентарного розвитку. Фетопатії
- Інтранатальний період. Особливості періоду
- Неонатальний період. Особливості періоду
- Період грудного віку. Особливості періоду
- Період нейтрального дитинства. Особливості періоду
- Період шкільного віку:
 - молодший шкільний вік. Особливості періоду
 - старший шкільний вік. Особливості періоду

II. Фізичний розвиток дитини.

- Критерії фізичного розвитку
- Розрахунок маси і зросту в різні вікові періоди

III. Нервово-психічний розвиток дитини:

- Критерії нервово-психічного розвитку

IV. Принципи обстеження дитини:

- Анамнези (життя, хвороби, алергологічний, генетичний, епідеміологічний);
- Соматоскопія

Практичні навички до теми:

1	Гігієнічна ванна
2	Розрахунок маси та зросту у різні вікові періоди

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.31-32, 36-39, 59-69.

Тема 3 «АФО новонародженого та догляд за ним»

Актуальність теми:

Знання анатомо-фізіологічних особливостей новонародженого дозволяє забезпечити сучасний ефективний фізіологічний догляд за новонародженим, оцінити та класифікувати його стан, застосувати раціональні підходи до профілактики захворюваності та смертності новонароджених дітей.

План заняття.

- Визначення поняття живонародженості, гестаційного віку, доношеності дитини
- Визначення поняття доношеної новонародженої дитини
- Поняття про зрілість дитини
- Етапи первинного туалету
- Поняття про шкалу Апгар
- Первинна оцінка стану дитини
- Первинний огляд дитини
- Рутинні пологові втручання:
 - вакцинації новонародженого
 - профілактика геморагічної хвороби
 - скринінг обстеження новонародженого
- Умови виписування дитини з пологового будинку
- Перший патронаж новонародженого
- Активний патронаж
- Спостереження за дитиною до 1-го року
- Фізіологічні стани новонародженого

Практичні навички до теми:

1	Ранковий туалет грудної дитини
2	Оброблення шкіри та слизових оболонок новонародженого
3	Оброблення залишку пуповини і пупкової ранки
4	Первинний туалет новонародженого
5	Вакцинація новонароджених проти гепатиту В, туберкульозу

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.22-31, 38-39.
2. МОЗ України Національний підручник «Педіатрія» за ред. проф. В.В. Бережного, Київ, 2013р.
3. Основи педіатрії за Нельсоном, том 2, Карен ДЖ. Мардаіте, Роберт М. Клігман, видавництво Медицина 2019р.

Тема 4 «АФО недоношеної дитини та догляд за нею»

Актуальність теми:

Основна особливість недоношених дітей пов'язана з морфо-функціональною незрілістю органів і систем, яка в найбільшій мірі виражена у дітей малого терміну гестації та з низькою масою тіла при народженні. Догляд за дитиною, яка народилася передчасно має свої особливості, а деякі розлади адаптації недоношених новонароджених вимагають своєчасної діагностики та негайної корекції для запобігання розвитку патологічних станів. Медична сестра повинна, оволодіти навичками догляду за такою дитиною, оскільки правильна організація виходжування, вигодовування та лікування недоношених немовлят дозволяє запобігти розвитку перинатальних ускладнень і поліпшити прогноз недоношених дітей.

План заняття.

- Визначення поняття недоношеної новонародженої дитини
- Причини недоношеності
- Загальна клінічна характеристика недоношеної дитини
- Принципи виходжування недоношеної дитини
- Особливості пологової зали

- Тепловий захист. Засоби теплового захисту
- Кувез. Параметри. Сервоконтроль. Догляд за дитиною у кувезі. Дезінфекція кувезу
- Другий етап виходжування. Принципи етапу
- Вигодовування недоношеної дитини. Парентеральне харчування
- Стани, які потребують відповідної корекції
- Загальні принципи догляду за недоношеною дитиною
- Умови виписування дитини з пологового будинку
- Реабілітаційні заходи

Практичні навички до теми:

1	Користування кувезом
2	Догляд за недоношеною дитиною в кувезі
3	Годування дітей через зонд
4	Годування дітей з пляшечки, ложечки, оброблення пляшечок і сосок

Література:

1. Педіатрія. Практичні навички. Посібник. Н.О.Курдюмова. Т.Г.Поліщук. 2023р., стор.41-45.
2. Посібник для дитячих медичних сестер відділення новонароджених. Київ. Логас. 2014р., стор.20-26.

Тема 5 «Вигодовування грудної дитини та харчування дітей старшого віку»

Актуальність теми:

Рациональне харчування дітей 1-го року життя є обов'язковою частиною комплексу дбайливого догляду за дітьми та передумовою нормального росту і розвитку дітей. Сестринська допомога при годуванні грудних дітей, та консультування батьків з питань годування дітей грудного та раннього віку необхідні при всіх контактах з особами, які здійснюють догляд за дітьми раннього віку.

План заняття.

- Поняття лактації. Підготовка до лактації
- Причини зменшення і раннього згасання лактації
Заходи при гіпогалакції
- Види вигодовування:
 - природне вигодовування. Переваги грудного вигодовування
 - штучне вигодовування. Показання до переведення на штучне вигодовування, види сумішей
- Показання і правила введення догодовування
- Прикорм. Види строки, правила введення
- Харчування дітей старшого віку

Практичні навички до теми:

1.	Введення підгодовування
2	Введення догодовування
3	Проведення контрольного зважування

Література:

1. Основи педіатрії за Нельсоном, том 2.
Карен ДЖ. Мардаіте, Роберт М. Клігман, видавництво Медицина 2019р.
2. Педіатрія. Практичні навички. Посібник. Н.О.Курдюмова. Т.Г.Поліщук. 2023р., стор.69-97.
3. Посібник для дитячих медичних сестер відділення новонароджених. Київ. Логас. 2014р., стор.118-123.

Тема 6 «Вигодовування грудної дитини. Методи розрахунку добової та разової потреби в їжі»

Актуальність теми:

Рациональне харчування дітей 1-го року життя є обов'язковою частиною комплексу дбайливого догляду за дітьми та передумовою нормального росту і розвитку дітей. Сестринська допомога при годуванні грудних дітей, та консультування батьків з питань годування дітей грудного та раннього віку необхідні при всіх контактах з особами, які здійснюють догляд за дітьми раннього віку.

План заняття.

- Розрахунок добової і разової потреби в молоці дітей перших двох тижнів життя:
 - формула Фінкельштейна
 - формула Зайцевої
 - формула Ромеля (для недоношених дітей)
- Принципи розрахунку добової потреби в їжі дітей віком більше 2-х тижнів життя;
 - метод Черні (об'ємний метод розрахунку)
 - метод Маслова (калорійний метод розрахунку)
- Розрахунок разової потреби в їжі. Кратність годувань

Практичні навички до теми:

1	Розрахунок разової та добової потреби в їжі
---	---

Література:

1. Основи педіатрії за Нельсоном, том 2.
Карен ДЖ. Мардаіте, Роберт М. Клігман, видавництво Медицина 2019р.
2. Педіатрія. Практичні навички. Посібник. Н.О.Курдюмова. Т.Г.Поліщук. 2023р., стор.69-97.
3. Посібник для дитячих медичних сестер відділення новонароджених. Київ. Логас. 2014р., стор.118-123..

Тема 7 «Захворювання новонароджених. Пологові травми. Асфіксія новонароджених гемолітична хвороба новонароджених»

Актуальність теми:

У процесі фізіологічних пологів плід зазнає впливу значних фізичних сил. При цьому можуть виникати окремі невеликі ушкодження чи пологові травми. Більшість травм проходять без лікування, але у деяких випадках патологічний стан повинен бути виявлений одразу після завершення пологів, оскільки вимагає негайних лікувальних заходів.

Уявлення медичних сестер про причини, патогенез, симптоматику та діагностику гемолітичної хвороби новонароджених дає можливість забезпечити її ефективне лікування та профілактику.

План заняття.

I. Гемолітична хвороба новонароджених (ГХН).

- Визначення, фактори ризику виникнення ГХН
- Клінічні форми хвороби. Клінічний перебіг кожної форми
- Лікування дитини з ГХН (консервативне, оперативне)
- Показання, техніка проведення, ускладнення фототерапії
- Показання, техніка проведення, ускладнення замінного переливання крові

II. Асфіксія новонародженого:

- Поняття асфіксії
- Чинники ризику (антенатальні, інтранатальні)
- Провідні механізми розвитку асфіксії
- Шкала Апгар
- Діагностичні критерії «помірної» асфіксії при народженні
- Діагностичні критерії «важкої» асфіксії
- Реанімаційна допомога

III. Пологові травми:

- Визначення поняття пологові травми
- Групи ризику і причини пологових травм
- Класифікація за локалізацією уражень:
 - пологові травми м'яких тканин
 - пологові травми кісткової системи
 - пологові травми внутрішніх органів
 - пологові травми нервової системи
- Класифікація за характером ушкоджень:
 - механічні

- гіпоксичні
- Принципи допомоги і догляду

Практичні навички до теми:

1	Застосування мішура з льодом
2	Проведення штучної вентиляції легенів і закритого масажу серця

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.98-106.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.6-29.
3. Посібник для дитячих медичних сестер відділення новонароджених. Київ. Логас. 2014р., стор.169-176..

Тема 8 «Хвороби новонароджених дітей. Захворювання шкіри і пупкової ранки.

Сепсис новонароджених»

Актуальність теми:

Гнійно-запальні захворювання новонароджених становлять особливу загрозу для життя і здоров'я немовлят організм яких ще не зміцнів. Вони виникають у перші 30 днів життя, у 4 % новонароджених стають причиною розвитку сепсису, летальність від якого залишається високою. Саме тому, необхідно ретельно стежити за появою перших симптомів таких захворювань та своєчасно реагувати на будь-які їх прояви.

План заняття.

- Хвороби шкіри
 - попрілості
 - везикулопустульоз
 - пухирчатка новонародженого
 - ексфолюативний дерматит Ріттера. Клінічні критерії. Допомога і догляд за дитиною
- хвороби пупкової ранки: (омфаліт). Клінічні критерії. Допомога і догляд за дитиною
- Сепсис новонародженого. Визначення поняття сепсису новонародженого.
 - чинники ризику «раннього» сепсису
 - чинники ризику «пізнього» сепсису
 - клінічні критерії
 - діагностичні критерії
 - принципи лікування сепсису. Догляд за дитиною.
 - профілактика сепсису (антенатальна, інтранатальна, постнатальна)

Практичні навички до теми:

1	Оброблення шкіри у разі попрілостей
2	Оброблення пупкової ранки при омфаліті
3.	Розведення антибіотиків і підрахунок доз
4	Проба на індивідуальну чутливість до антибіотиків
5	Введення препаратів внутрішньом'язово, підшкірно

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.107-109.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.30-39.

Тема 9 «Гіповітамінози. Рахіт. Гіпервітаміноз Д»

Актуальність теми:

Вітаміни є абсолютно необхідними мікронутрієнтами для організму людини. Їх дефіцит призводить до порушень обміну речовин і негативно впливає на ріст і розвиток дитини. Саме тому гіповітамінози у дітей вимагають своєчасної діагностики, з'ясування причин їх виникнення та корекції вітамінної недостатності. Одним із гіповітамінозів у дітей раннього віку є рахіт, який виникає через дефіцит вітаміну D, внаслідок чого порушується фосфорно-кальцієвий обмін і мінералізація кісткової тканини дітей.

План заняття.

- Гіповітамінози (поняття, характеристика). Гіпервітаміноз Д (рахіт). Ендогенна, екзогенна нестача віт.Д.
- Класифікація рахіту:
 - за періодами
 - за стадіями
 - за перебігом
 - за клінічними варіантами

Клінічні критерії кожного періоду рахіту.

Лікування рахіту неспецифічне і специфічне.

Профілактика рахіту неспецифічна і специфічна, антенатальна і постнатальна.

Профілактика рахіту недоношених.

Гіпервітаміноз Д: причини, клінічні критерії, допомога

Практичні навички до теми:

1.	Розрахунок доз вітаміну Д. для лікування і профілактики рахіту
2.	Лікувальні ванни при рахіті

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.111-112.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.39-53.

Тема 10 «Спазмофілія. Аномалії конституції»

Актуальність теми:

Гіпокальціємічний синдром у дітей характеризується підвищенням нервово-м'язової збудливості та схильністю до виникнення судомних нападів. Аномалії конституції - це особливий стан організму, при якому він на звичайні подразники зовнішнього середовища відповідає неадекватною реакцією, що також зумовлює схильність до виникнення невідкладних станів у дітей. Своєчасне виявлення латентних форм спазмофілії та визначення аномалій конституції дає реальну можливість на ранніх етапах, ще до маніфестації клінічних форм захворювань, запобігти розвитку критичних станів.

План заняття

- Поняття про гіпокальціємічний синдром. Латентна спазмофілія. Ознаки. Допомога. Явна спазмофілія. Види Ознаки. Допомога
- Профілактика гіпокальціємічного синдрому
- Поняття про аномалії конституції
- Діатези: ексудативно-катаральний, лімфатико-гіпопластичний, нервово-артритичний. Клінічні критерії. Допомога.

Практичні навички до теми:

1.	Допомога при ларингоспазмі
2.	Ведення харчового щоденника для дітей з алергічним діатезом
3.	Допомога та догляд при алергічному діатезі

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.111-112.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.53-68.

Тема 11 «Гострі розлади травлення у дітей раннього віку»

Актуальність теми:

Кожна друга дитина періодично страждає від захворювань системи травлення. Це обумовлено, перш за все, віковими анатомо-фізіологічними особливостями ШКТ, а також порушеннями режиму та характеру харчування. Гострі дисфункції шлунково-кишкового тракту у дітей раннього віку переважно носять функціональний характер і найчастіше проявляються блюванням, діареєю та болями в животі. Особливістю дітей раннього віку є схильність до

швидкого виникнення зневоднення. Для прийняття адекватної тактики лікування важливе значення має своєчасне виявлення ознак і оцінка вираженості ексикозу.

План заняття.

- Поняття про диспепсії. Функціональна диспепсія. Причини. Клінічні критерії. Допомога. Профілактика.
- Кишковий токсикоз. Причини. Клінічні критерії. Види ексикозу. Стадії ексикозу. Оральна регідратація. Парентеральна регідратація. Профілактика кишкового токсикозу.

Практичні навички до теми:

1.	Введення газовідвідної трубки
2.	Допомога дитині під час блювання
3.	Проведення оральної регідратації

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.117-120.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.69-76.

Тема 12 «Розлади харчування у дітей раннього віку»

Актуальність теми:

Хронічні розлади травлення (дистрофії) – патологічний стан, що характеризується порушенням харчування дитини. Як наслідок, не лише зменшується маса тіла дитини, а й виникають суттєві дефекти обміну речовин, відставання у розвитку. Легкі форми відхилень від норми виявляються лише у разі прицільного дослідженні, тому важливо знати особливості обстеження хворих дітей для ефективного планування сестринських втручань та їх реалізації.

План заняття.

- Поняття про дистрофії. Види дистрофій. Гіпотрофія. Визначення. Види гіпотрофій.
- Антенатальна гіпотрофія. Причини. Масозростовий показник. Допомога.
- Постнатальна гіпотрофія. Причини. Стадії. Клінічні критерії. Допомога.
- Гіпостатура
- Паратрофія. Види. Клінічна характеристика. Допомога.
- Пілороспазм. Пілостеноз.

Практичні навички до теми:

1.	Крапельне введення рідини
----	---------------------------

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023., стор.117-120.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.77-88.

Тема 13 «Захворювання органів травлення»

Актуальність теми:

В останні роки суттєво збільшується поширеність захворювань органів травлення у дітей віком 5-12 років, коли відбуваються найбільш інтенсивні морфофункціональні зміни в організмі. Майже 30% гострих форм захворювань перейдуть у хронічну форму при наявності негативних факторів, таких як нервово-психічний вплив, якість харчування та екологічні фактори. Крім того захворювання шлунково-кишкового тракту мають несприятливий вплив на ріст та розвиток дітей, а наслідки даних захворювань можуть зберігатися протягом усього життя.

План заняття.

- Гострий гастрит. Причини. Ознаки. Допомога.
- Хронічний гастрит. Етіологія. Клінічні синдроми, їх характеристика. Діагностика. Допомога і догляд.

- Виразкова хвороба. Види. Причини. Клінічні критерії виразкової хвороби. дванадцятипалої кишки. Лабораторна та інструментальна діагностика. Допомога. Догляд. Диспансерний облік. Профілактика.
- Дискінезія жовчовивідних шляхів. Види. Клінічні критерії. Діагностика. Допомога.
- Поняття про гострий панкреатит. Допомога.

Практичні навички до теми:

1.	Промивання шлунку дитині.
2.	Постановка очисної і лікувальної клізм
3.	Допомога дитині під час блювання

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.126-140, 144-147.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.250-294.

Тема 14 «Стоматити. Гельмінтози»

Актуальність теми:

Гельмінтози та стоматити досить поширені захворювання дітей раннього віку. Це зумовлено не тільки віковими особливостями дитячого організму, а й відсутністю у них розвинених гігієнічних навичок. Медична сестра повинна знати основні клінічні прояви цих станів, їх діагностику, лікування та профілактику.

План заняття.

- Стоматити. Визначення. Види. Характеристика інфекційних стоматитів. Етіологія. Клінічні критерії. Допомога. Профілактика.
- Поняття про гельмінтози.
- Ентеробіоз. Етіологія. Шляхи передачі. Клінічні критерії. Діагностика. Допомога. Профілактика.
- Аскаридоз. Етіологія. Шляхи передачі. Фази аскаридозу. Клінічні критерії і ускладнення обох фаз. Діагностика. Допомога. Профілактика.
- Трихоцефальоз. Етіологія. Шляхи передачі. Клінічні критерії. Діагностика. Допомога. Профілактика.

Практичні навички до теми:

1	Взяття випорожнень для бактеріологічного, копрологічного досліджень, на наявність яєць гельмінтів, зіскрібок на ентеробіоз
2	Оброблення слизової оболонки ротової порожнини при стоматитах різної етіології

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.141-142.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.245-250, 311-335..

Тема 15 «Захворювання органів дихання»

Актуальність теми:

Захворювання органів дихання займають перше місце у структурі патології дитячого віку, є однією з найчастіших причин звертання дітей за медичною допомогою. У дітей такі захворювання починаються гостро, розвиваються досить швидко, характеризуються своєрідними проявами та тяжкістю перебігу. Медичній сестрі важливо знати особливості перебігу респіраторних захворювань у дітей, уміти оцінити стан дитини та оволодіти навиками невідкладної допомоги і догляду за дітьми із захворюваннями органів дихання.

План заняття.

- Риніт. Ознаки. Допомога.
- Отит. Стадії. Клінічні прояви кожної стадії. Допомога (по стадіях).
- Ангіни. Етіологія. Види ангін. Клінічні критерії. Допомога. Потенційні проблеми.
- Поняття про хронічний тонзиліт. Профілактика загострень.
- Стенозуючий ларинготрахеїт. Визначення. Клінічні прояви. Потенційна проблема. Невідкладна допомога (до медикаментозна, медикаментозна).

Практичні навички до теми:

1	Взяття мазків із зів та носа
2	Закапування крапель в очі, ніс, вуха
3	Постановка зігрівального компресу на вухо
4	Допомога дитині при стенозуючому ларинготрахеїті

Література:

1. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.89-97.
 2. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.150-153
 3. МОЗ України Національний підручник «Педіатрія» за ред. проф. В.В. Бережного, Київ, 2013р.
 4. Довідник педіатра О.М. Муквич, Т.М. Камінська, Київ, 2020р., стор.102-105.
 5. Основи педіатрії за Нельсоном, том 2.
- Карен ДЖ. Мардаїте, Роберт М. Клігман, видавництво Медицина 2019р.

Тема 16 «Захворювання органів дихання»

Актуальність теми:

Гострий бронхіт та пневмонія одні з найпоширеніших захворювань респіраторного тракту у дітей особливо раннього віку. Внаслідок запалення та рясного виділення мокротиння у дітей дуже швидко виникають явища обструкції та дихальної недостатності. Пневмонія супроводжується вираженою гіпертермією та явищами загальної інтоксикації. Бронхіальна астма у дітей часто має особливі прояви, що утруднює її діагностику. Усі ці захворювання вимагають інтенсивної терапії та ретельного сестринського догляду.

План заняття.

- Бронхіти. Визначення. Класифікація. Клінічні ознаки гострого бронхіту. Діагностика. Допомога.
- Пневмонії. Етіологія. Клінічні критерії. Огляд дитини (аускультация, перкусія). Інструментальна діагностика. Допомога і догляд.
- Особливості перебігу пневмонії новонароджених.
- Бронхіальна астма. Визначення. Клінічна характеристика: період передвістників, нападу бронхіальної астми, після приступний період.
- Лабораторні критерії. Невідкладна допомога при бронхіальній астмі.
- Профілактика хвороби; первинна, вторинна

Практичні навички до теми:

1	Допомога при нападі бронхіальної астми
---	--

Література:

1. Н.О. Курдюмова, Т.Г. Поліщук. Педіатрія: практичні навички: навчально-методичний посібник, 2023р., стор.154-171.
 2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.97-139.
 3. МОЗ України Національний підручник «Педіатрія» за ред. проф. В.В. Бережного, Київ, 2013р.
 4. Довідник педіатра О.М. Муквич, Т.М. Камінська, Київ, 2020р., стор.86-101, 176-191.
 5. Основи педіатрії за Нельсоном, том 2
- Карен ДЖ. Мардаїте, Роберт М. Клігман, видавництво Медицина 2019р.

Тема 17 «Захворювання серцево-судинної системи»

Актуальність теми:

Хвороби серцево-судинної системи - це проблема не тільки дорослих людей. Вони часто виникають і у зовсім маленьких дітей. Згідно зі статистикою частота серцево-судинних захворювань в Україні зросла майже в 3 рази за останні п'ять років, ця тенденція простежується і у дітей. На це впливають погана екологія, неякісне харчування, неправильний спосіб життя, стреси. Багато дітей з хворобами серця і судин стають інвалідами.

План заняття.

- Природжені вади серця. Характеристика. Поняття ПВС. Етіологія. Класифікація. Стадії хвороби. Клінічні критерії. Діагностика. Допомога і догляд. Профілактика.

- Гостра ревматична лихоманка. (ревматизм). Етіологія. Клінічні синдроми ревматизму. Клінічна характеристика ревмокардиту, ревматичного ураження суглобів, малої хорей. Рідкісні форми ревматизму. Лабораторні критерії. Допомога і догляд за дитиною. Профілактика (первинна, вторинна).

Практичні навички до теми:

1	Підрахунок випитої та виділеної рідини
2	Взяття крові на біохімічний аналіз
3	Введення препаратів внутрішньовенно струминно

Література:

1. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник, 2023 р., стор.175-190.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.175-199.

Тема 18 «Захворювання системи крові»

Актуальність теми:

У нашій країні поширеність дефіциту заліза становить від 17,5% у школярів до 76% у дітей раннього віку. Крім дефіцитних анемій, які найчастіше діагностуються у дітей, не викликає сумніву важливість діагностики та невідкладної допомоги при захворюваннях крові. Не менш важливими є онкопатології кровотворної системи. Хоча хвороби системи крові в цілому не займають в дитячому віці перше місце за показниками розповсюдженості і захворюваності, деякі з них вносять суттєвий вклад в летальність і інвалідізацію дітей.

План заняття.

- Анемія. Визначення. Класифікація за ступенем зниження гемоглобіну, за причинами.
- Причини. Клінічні критерії постгемарогічної, гемолітичної, злоякісних і дефіцитних анемій. Лабораторні критерії. Допомога. Профілактика.
- Геморагічні діатези. Етіологія. Клінічні критерії геморагічного діатезу, тромбоцитопенічної пурпури, гемофілії. Лабораторна діагностика. Допомога і догляд за дитиною.
- Поняття про лейкоз. Періоди хвороби. Клінічна характеристика кожного періоду хвороби. Діагностика. Причини, лікування, догляд за дитиною.

Практичні навички до теми:

1	Допомога дитині у разі кровотечі різної етіології
2	Крапельне введення рідини.

Література:

1. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник, 2023 р., стор.192-213.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.200-222.

Тема 19 «Захворювання ендокринної системи»

Актуальність теми:

В дитячому віці значення ендокринних залоз особливо велике, оскільки вони беруть участь в регуляції таких важливих для організму процесів, як ріст і розвиток. Порушення діяльності ендокринних залоз призводить нерідко до різких змін в обміні речовин, що в свою чергу є причиною серйозних захворювань у дітей.

План заняття.

- Цукровий діабет (поняття). Лабораторні критерії. Преддіабет, латентний діабет, явний діабет. Клінічні прояви кожної форми (стадії). Гіпо- та гіперглікемічна коми. Причини. Ознаки. Невідкладна допомога. Ускладнення при цукровому діабеті. Принципи лікування. Інсулінотерапія. Правила і техніка введення інсуліну. Профілактика хвороби.
- Хвороби щитоподібної залози. Гіпотеріоз. Дифузний токсичний зоб. Клінічні критерії. Лабораторні критерії. Принципи лікування. Поняття про ендемічний зоб.

Практичні навички до теми:

1	Правила і техніка введення інсуліну
2	Визначення толерантності до глюкози (глюкозотолерантний тест)

3	Аналіз сечі на цукор
4	Допомога при гіпо- та гіперглікемічній комах

Література:

1. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник, 2023 р., стор.223-236.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.295-310.

Тема 20 «Захворювання нирок та сечових шляхів»

Актуальність теми:

Інфекції сечової системи (ІСС) є найбільш поширеними інфекціями у дітей до 2 років та посідають друге-третє місце серед усіх інфекцій дитячого віку, поступаючись лише захворюванням дихальних шляхів та кишковим інфекціям. Згідно зі статистичними звітами МОЗ України, поширеність захворювань нирок і сечової системи у дітей протягом останніх 5 років в Україні зросла з 40 до 56/1000 дитячого населення.

План заняття.

- Гострий пієлонефрит. Етіологія. Клінічні критерії. Лабораторна діагностика. Принципи лікування. Профілактика. Д-нагляд.
- Гострий гломерулонефрит. Етіологія. Клінічні критерії. Лабораторна діагностика. Принципи лікування. Профілактика. Догляд за дитиною. Д-нагляд.
- Гостра та хронічна ниркова недостатність. Поняття про уремічну кому.

Практичні навички до теми:

1	Збирання сечі на загальний аналіз у дітей раннього віку
2	Дослідження сечі за методами Нечипоренко, Амбурже, Зимницького. Оцінювання результатів лабораторних методів дослідження
3	Визначення загального діурезу

Література:

1. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник, 2023 р., стор.236-245.
2. В.С.Тарасюк і співавт. «Медсестринство в педіатрії», 2021р., стор.223-245.

Тема 21 «Невідкладні стани в педіатрії»

Актуальність теми:

Невідкладні стани можуть призвести до летальності дитини. Тому під час невідкладних станів у дітей медична сестра повинна надати долікарську допомогу викликати лікаря та відправити дитину до палати інтенсивної терапії.

План заняття.

- Гостра судинна недостатність (непритомність, колапс)
- Гостра серцева недостатність (набряк легенів)
- Гостра дихальна недостатність
- Стенозуючий ларинготрахеїт
- Напад бронхіальної астми
- Спазмofilія. Ларингоспазм. Тетанія (еклампсія)
- Гіпервітаміноз Д
- Гостра та хронічна ниркова недостатність. Поняття про уремічну кому

Практичні навички до теми:

1	Невідкладна допомога при відповідних станах
---	---

Література:

1. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник 2023 р., стор.117, 120-121, 134, 143, 153-155, 158, 165, 175-177, 185, 192-195, 232-234.

3. Ю.В.Марушко, Г.Г.Шеф, Ф.С. Глумчер Невідкладні стани в педіатричній практиці: навч.посібник, 2020р., стор.33-89.

Тема 22 «Невідкладні стани в педіатрії»

Актуальність теми:

Невідкладні стани можуть призвести до летальності дитини. Тому під час невідкладних станів у дітей медична сестра повинна надати долікарську допомогу викликати лікаря та відправити дитину до палати інтенсивної терапії.

План заняття.

- Гіпертермічний синдром
- Судомний синдром
- Алергічний синдром
- Кишковий токсикоз зексикозом
- Кровотечі різної етіології
- Коми при цукровому діабеті

Практичні навички до теми:

1	Невідкладна допомога при відповідних станах
---	---

Література:

1. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник 2023 р., стор.117, 120-121, 134, 143, 153-155, 158, 165, 175-177, 185, 192-195, 232-234.
2. Ю.В.Марушко, Г.Г.Шеф, Ф.С. Глумчер Невідкладні стани в педіатричній практиці: навч.посібник, 2020р., стор.98-105, 122-147, 105-121, 147-153.

Тема 23 «Загальна характеристика інфекційного процесу у дітей. Туберкульоз»

Актуальність теми:

Актуальність теми: В Україні щорічно реєструють багато випадків туберкульозу у дітей та підлітків. Таке становище відображає напружену епідемічну ситуацію з туберкульозом, але дитячий туберкульоз має свої особливості перебігу, розповсюдження інфекції та лікування.

У більшості випадків дитячий організм зустрічається зі збудником ТБ вперше. Протитуберкульозний імунітет ще не сформований, і мікобактерії туберкульозу можуть потрапити у будь-який орган з током крові та лімфи. Саме тому діти (особливо перших років життя) більш вразливі до інфікування.

План заняття.

- Загальна характеристика інфекційного процесу у дітей. Загальне поняття про туберкульоз. Етіологія. Епідеміологія. Особливості МБТ. Характеристика сучасного перебігу хвороби. Класифікація. Тубінтоксикація у дітей і підлітків. Визначення. Клінічна характеристика. Діагностика.
- Первинний туберкульозний комплекс. Клінічна характеристика. Потенційні проблеми.
- Туберкульозний бронхоаденіт. Клінічна характеристика. Ускладнення.
- Туберкульозний менінгіт. Умовні періоди. Клінічна характеристика періодів.
- Принципи терапії туберкульозу. Профілактика хвороби неспецифічна і специфічна, первинна, вторинна.

Практичні навички до теми:

1	Збирання мокротиння на МБТ
2	Проба на індивідуальну чутливість до туберкуліну (проба Манту)
3	Вакцинація БЦЖ

Література:

1. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник, 2023 р., стор.241-246.

Тема 24 «Крапельні бактеріальні інфекції»

Актуальність теми:

Останнім часом в Україні загострилась проблема інфекційної захворюваності, у тому

числі інфекцій, що керуються засобами специфічної вакцинопрофілактики. Аналіз основних показників напруженості епідрозесу дифтерії та правця (вакцинація проти яких проводиться в основному одними і тими ж комплексними вакцинами) за останні 10 років виявив загрозливі тенденції.

Менінгококова інфекція – це гостре інфекційне захворювання, збудником якого є менінгокок (*Neisseria meningitidis*). Захворювання поширене в усьому світі і асоціюється з великою частотою летальності (5-15%), навіть при високому рівні медичної допомоги.

Ознаки скарлатини у дітей завжди яскраво виражені, тому в більшості випадків лікування починається вчасно. Але якщо інфекція протікає приховано або без інтенсивних проявів та пацієнту не надано лікування, можливі серйозні ускладнення.

В Україні росте захворюваність на кашлюк. 515 випадків зафіксували за січень і лютий 2024-го, хоча минулого року в цей же час їх було тільки 27.

Паротит діагностується головним чином у нещепленого населення, але були зареєстровані випадки епідемій і серед вакцинованих людей. Недостатній поствакцинальний імунітет та зниження опірності організму також відіграють роль у розвитку інфекційного захворювання.

План заняття.

- Дифтерія. Етіологія. Класифікація за локалізацією процесу.
- Дифтерія ротоглотки. Форми хвороби. Клінічні критерії.
- Дифтерія гортані. Особливості клінічного перебігу. Специфічна профілактика.
- Кашлюк. Етіологія. Клінічний перебіг. Допомога. Профілактика.
- Скарлатина. Етіологія. Клінічний перебіг. Допомога. Профілактика.
- Менінгококова інфекція. Етіологія. Класифікація. (носійство, менінгококовий назофарингіт, менінгіт, менінгококцемія). Особливості клінічного перебігу. Допомога. Заходи у вогнищі вищеназваних інфекцій

Практичні навички до теми:

1	Взяття матеріалу на чашку Петрі при кашлюку
2	Взяття мазків із носа та зіву на ВЛ
3	Введення антитоксичної протидифтерійної сироватки

Література:

1. Л.І.Чернишова, Ф.І.Лапій, А.П.Волоха Імунопрофілактика Інфекційних хвороб: навч.-методичн. Посібник, 2022р.
2. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник 2023 р., стор.247-257.

Тема 25 «Крапельні вірусні інфекції»

Актуальність теми:

В МОЗ наголошують, що ускладнення кору – одна з поширених причин дитячої смертності в світі. Водночас кір – одне з найзаразніших захворювань: 9 із 10 невакцинованих людей, які контактували з хворим на кір, захворюють. Кір небезпечний для всіх невакцинованих людей, проте нещеплені діти є найбільш вразливими до нього. До того ж через невакцинованих дітей вірус швидко поширюється і серед дорослих.

В нашій країні внаслідок відсутності планової імунізації проти вітряної віспи, трапляються періодичні спалахи, що складає певну медико-соціальну проблему. На сьогодні це захворювання займає одне з провідних місць серед інфекційних хвороб як у дітей, так і дорослих, характеризуються розвитком ускладнень, обумовленими або безпосереднім впливом вірусу, або бактеріальною суперінфекцією, іноді закінчується летально (близько 2 на 100 тис. випадків). В Україні щороку хворіє на цю інфекцію близько 150 тис. дітей. За даними різних авторів із загальної кількості хворих діти до 7 років становлять 74-84%, до 10 років 92-95%. Максимальна захворюваність припадає на дітей у віці 3-4 роки, на кожні 10 тис. дітей цього віку хворіє близько 1000 дітей. Тяжкий перебіг захворювання спостерігається у новонароджених.

ВІЛ – інфекція - наприкінці ХХ і на початку ХХІ ст. глобальними проблемами у світі виявилися прогресуючі епідемії СНІДу і наркоманії, народження дітей, ВІЛ-інфікованих і хворих на СНІД. ВІЛ-інфекція стала однією з найбільш актуальних соціальних і економічних проблем суспільства.

План заняття.

- ГРВІ. Клінічні особливості. Допомога. Догляд.
- Кір. Періоди хвороби. Клінічна характеристика. Кожного періоду хвороби. Допомога і догляд. Профілактика. Заходи у вогнищі інфекції.
- Краснуха (червона висипка). Клінічні особливості. Потенціальні проблеми. Допомога і догляд. Заходи у вогнищі.
- Епідемічний паротит. Клінічні особливості. Ускладнення. Допомога і догляд. Заходи у вогнищі хвороби.
- Повітряна віспа. Клінічні особливості. Допомога і догляд. Заходи у вогнищі.
- ВІЛ\СНІД

Практичні навички до теми:

1	Взяття змивів із зів та носа для дослідження на вірус
2	Взяття крові на СНІД

Література:

1. Л.І.Чернишова, Ф.І.Лапій, А.П.Волоха Імунопрофілактика Інфекційних хвороб: навч.-методичн. Посібник, 2022р.
2. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник 2023 р., стор.250, 264, 269.

Тема 26 «Кишкові інфекції»

Актуальність теми:

Гострі кишкові інфекції (ГКІ) — група інфекційних захворювань різної етіології (вірусної, бактеріальної, грибкової, паразитарної), які характеризуються фекально-оральним шляхом передачі і переважним ураженням травного тракту. За поширеністю стоять на 2-му місці після гострих респіраторних захворювань. У віці від 6 місяців до 3-х років приблизно 95% дітей хворіють на кишкову інфекцію, а в структурі дитячої смертності з інфекційних причин їх питома вага перевищує 30–50%. За даними ВООЗ, у світі щорічно реєструється від 68,4 млн до 275 млн випадків діарейних захворювань.

Найбільшу небезпеку для людини становлять гепатити В і С. За поширеністю вони займають перші позиції. За оцінками ВООЗ у світі пів мільярда людей хронічно інфіковані гепатитом В або С. У 58 % випадків вірус призводить до цирозу, а у 78 % — до раку печінки. Захворіти на гепатит може кожен, незалежно від віку, статі та способу життя. Найбільш безпечним з усіх вірусних гепатитів є гепатит А. Він не переходить в хронічну форму і досить рідко тягне за собою будь-які небезпечні наслідки, але в деяких випадках НАВ може протікати важко, представляючи загрозу для життя пацієнта. Тоді після одужання печінка відновлюється дуже довго, також можуть сформуватися хронічні патології підшлункової залози та/або жовчовивідних шляхів.

Поліомієліт - гостра інфекційна хвороба, яка спричиняє інвалідність і є небезпечною для життя. Її зумовлює поліовірус. Поліовірус передається від людини до людини через фекалії та слину, найчастіше — через брудні руки, інфіковану їжу, воду, — та розмножується в кишківнику. Поліовірус також може залишатися на іграшках та побутових речах, які контактували зі слиною та калом інфікованих людей. Хворіють на поліомієліт невакциновані діти й дорослі, та найбільший ризик мають малюки віком до п'яти років.

План заняття.

- Гострі кишкові інфекції (ГКІ): шигельози, сальмонельоз, ешерихіоз)
- Вірусний гепатит
- Поліомієліт
Клінічні особливості перебігу, діагностика, заходи у вогнищі
Специфічна профілактика хвороби

Практичні навички до теми:

1	Бактеріологічне дослідження калу
2	Крапельне введення рідини
3	Взяття крові на австралійський антиген

Література:

1. Л.І.Чернишова, Ф.І.Лапій, А.П.Волоха Імунопрофілактика Інфекційних хвороб: навч.-методичн. посібник, 2022р.
2. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник 2023 р., стор.265-266.

Тема 27 «Календар щеплень»

Актуальність теми:

Світовий досвід показав, що імунопрофілактика це найбільш могутній метод боротьби з інфекційним хворобами.

«Керовані інфекції»- це ті, епідемічним процесом яких можна керувати методом активної імунізації. Ризик розвитку ускладнень після щеплень незначний у порівнянні зт перебігом та ускладненням відповідної інфекції, особливо у дітей раннього віку. Для боротьби з інфекційними хворобами ВООЗ розробила і прийняла розширену програму імунізації (РПІ) населення світу. В ній бере участь і наша країна. Виконання цієї програми вимагає достатніх знань з питань планування та проведення профілактичних щеплень, попередження поствакцинальних ускладнень. У виконанні програми імунопрофілактики основна роль належить кабінету імунопрофілактики. Організація достатнього охопленнями щепленнями дитячого контингенту є основою профілактичної роботи для формування здорової нації.

План заняття

- Загальні правила вакцинації
- Підготовка дитини до вакцинації
- Терміни введення вакцин відповідно до календаря щеплень
- Ревакцинація
- Ускладнення при вакцинації

Практичні навички до теми:

1	Введення вакцини проти гепатиту В, проти туберкульозу
2	Введення вакцини проти поліомієліту
3	Введення вакцини АКДП
4	Введення вакцини ККП
5	Введення вакцини проти гемофільної інфекції

Календар профілактичних щеплень

Гепатит В	Вакцинація: 1-ша доба-1 (2) міс.-6 міс.
Туберкульоз	3-5 доба
Кір, Епідемічний паротит Краснуха	12 міс.-6 років
Дифтерія, правець	2 міс.-4 міс.-6 міс. Ревакцинація 18 міс.-6 років-16 років
Кашлюк	2 міс.-4 міс.-6 міс. Ревакцинація-18 місяців
Поліомієліт	2 міс.-4 міс.-6 міс. Ревакцинація-18 місяців-6 років-14 років
Хіб-інфекція	2 міс.-4 міс.-12 міс.

Література:

1. Л.І.Чернишова, Ф.І.Лапій, А.П.Волоха Імунопрофілактика Інфекційних хвороб: навч.-методичн. Посібник, 2022р.
2. Н.О.Курдюмова, Т.Г.Поліщук Педіатрія: практичні навички: навчально – методичний посібник 2023 р., стор.239-240.

